

DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL

DECRET

208/2001, de 24 de juliol, pel qual es regulen les condicions per a l'exercici d'activitats de formació de manipuladors d'aliments que es desenvolupen a Catalunya per part d'entitats autoritzades.

La Llei 15/1983, de 15 de juliol, de la higiene i control alimentaris va establir que estan subjectes a control les condicions higienicosanitàries de les indústries i els establiments dedicats a activitats alimentàries en les seves diverses fases -producció, transformació, elaboració, envasament, conservació, transport, emmagatzematge, distribució i venda- i de llurs instal·lacions, així com del personal manipulador.

Les condicions sanitàries aplicables a la producció i la comercialització dels aliments (carn i productes carnis, peix i mol·lusc, llet, ous i ovo-productes, pa i pastisseria, fruites i hortalisses, menjars preparats, etc.), estan regulades per diverses normes en les quals s'estableixen els requisits que han de complir les instal·lacions, els equipaments i estris i, en general, les mesures d'obligat compliment per a evitar que els perills associats a cada tipus d'aliment siguin un risc per a la salut de les persones.

Les condicions que havien de complir els manipuladors d'aliments, tant pel que feia a les pràctiques de manipulació i higiene com a l'expedició dels carnets de manipuladors, estaven recollits en el Reglament de manipuladors d'aliments, aprovat mitjançant el Reial decret 2505/1983, de 4 d'agost, el qual encarregava bàsicament a les autoritats competents la formació i l'expedició dels carnets de manipuladors. Amb posterioritat, el Reial decret 2207/1995, de 28 de desembre, que transposà a l'ordenament estatal la Directiva 93/43/CEE, de 14 de juny, que donava un nou enfocament a la formació de manipuladors, atribuï a les empreses del sector alimentari la responsabilitat del desenvolupament dels programes de formació en matèria d'higiene dels aliments.

El Reial decret 202/2000, d'11 de febrer, pel qual s'estableixen les normes relatives als manipuladors d'aliments, que deroga el Reial decret 2505/1983, precitat, d'acord amb la nova concepció en aquesta matèria, determina en el seu article 4.1, que les empreses del sector alimentari garantiran que els manipuladors d'aliments disposen d'una formació adequada en higiene dels aliments d'acord amb la seva activitat laboral. L'apartat 3 d'aquest precepte estableix que els programes de formació s'hauran de desenvolupar i, en el seu cas, impartir per la pròpia empresa o per una empresa o entitat autoritzada per l'autoritat sanitària competent.

Els experts consideren que la formació del personal és bàsica en la seguretat alimentària i, també, coincideixen en què ha de ser una responsabilitat de les empreses d'aquest sector. En aquest sentit les persones responsables dels establiments alimentaris han d'incloure entre les seves prioritats la de donar al seu personal les instruccions necessàries per a la producció d'aliments sanitàriament segurs i, en conseqüència, per evitar o minimitzar el risc d'ocasionar toxiinfeccions alimentàries en els consumidors dels seus productes.

Si bé seria desitjable i convenient que les empreses i establiments alimentaris disposessin

de personal tècnic específicament dedicat a la implantació i l'aplicació dels programes d'autocontrol i a la formació higiènica del personal manipulador d'aliments, cal considerar que aquest sector està compost per una gran diversitat d'empreses i d'establiments, tant pel que fa a la mida, a la capacitat de producció, als tipus d'aliments o al nombre de personal manipulador fix i ocasional, entre altres.

Donada l'heterogeneïtat del sector alimentari en el seu conjunt, l'esmentat Reial decret 202/2000, estableix que la formació es podrà desenvolupar o impartir, també, per una entitat externa a la mateixa empresa alimentària ja que algunes d'aquestes no poden disposar de personal específicament dedicat a aquestes tasques.

En virtut d'aquestes previsions procedeix regular el procediment d'autorització de les empreses i entitats amb capacitat per a desenvolupar i impartir la formació en matèria d'higiene alimentària i el sistema de control de la seva activitat, per tal de comprovar l'adequació i el compliment de les obligacions assumides.

La Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya en l'article 10.l) disposa que corresponen al Departament de Sanitat i Seguretat Social els registres i les autoritzacions sanitàries obligatòries de qualsevol tipus d'instal·lacions, establiments, activitats, serveis o articles directament o indirectament relacionats amb l'ús o el consum humà.

Per tot el que s'ha exposat, d'acord amb el que preveuen els articles 61 i 62 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, a proposta del conseller de Sanitat i Seguretat Social i amb la deliberació prèvia del Govern,

DECRETO:

Article 1

Objecte

1.1 Aquest Decret té per objecte regular les condicions per a l'exercici de les activitats de formació en matèria d'higiene alimentària que es desenvolupen a Catalunya, per part d'entitats autoritzades de conformitat amb el que preveu l'article 4.3 del Reial decret 202/2000, d'11 de febrer, pel qual s'estableixen les normes relatives als manipuladors d'aliments, inclosa la potestat de control per part de l'autoritat sanitària.

1.2 El que regula aquest Decret s'entén sens perjudici de la facultat de les indústries i els establiments alimentaris per desenvolupar els seus propis plans de formació per assegurar que els manipuladors d'aliments disposen d'una formació adequada en higiene dels aliments d'acord amb la seva activitat laboral.

Article 2

Definicions

Als efectes d'aquest Decret s'estableixen les definicions següents:

Entitats de formació de manipuladors d'aliments: empreses, associacions empresarials i altres entitats, de caràcter públic o privat, dedicades a dissenyar i impartir programes de formació en matèria d'higiene alimentària.

Programes de formació en matèria d'higiene alimentària: conjunt d'accions formatives adreçades als manipuladors d'aliments que tendeixen a assegurar el nivell de coneixements adequat en relació amb els requisits d'higiene, els diferents agents i factors que poden contaminar i/o alterar els aliments i les repercussions de les seves actituds i comportaments en la salubritat dels aliments, per tal de garantir que executen pràctiques segures i correctes.

Manipuladors d'aliments: totes aquelles persones que, per raó de la seva activitat laboral, tenen contacte directe amb els aliments durant la seva preparació, fabricació, transformació, elaboració, envasat, emmagatzematge, transport, distribució, venda, subministrament i servei.

Article 3

Autorització

Les entitats amb domicili social a Catalunya, per exercir activitats de formació de manipuladors d'aliments, estan subjectes al tràmit d'autorització administrativa.

Correspon al director general de Salut Pública l'autorització d'aquestes entitats a proposta del delegat territorial corresponent i prèvia sol·licitud dels interessats.

Article 4

Requisits

Per obtenir l'autorització administrativa preceptiva, les entitats que vulguin impartir formació de manipuladors d'aliments han de dur a terme les funcions objecte de la seva activitat, segons els criteris i estàndards de qualitat establerts i han de complir necessàriament els requisits següents:

Disposar dels recursos materials i personals adequats per a realitzar les activitats de formació.

Disposar de documentació que defineixi clarament la seva estructura organitzativa, responsabilitats i jerarquització, així com de documentació interna que descrigui les seves funcions, organització i els camps d'actuació objecte de les seves activitats.

Disposar d'un sistema continuat de formació del personal formador/docent que asseguri la permanent adequació d'aquest, a les funcions a realitzar.

Qualsevol altre requisit administratiu, d'organització, de qualitat del personal, dels mitjans, dels equipaments i de la metodologia que es consideri necessari per al correcte desenvolupament de la formació.

Article 5

Sol·licitud d'autorització

5.1 Les sol·licituds per a l'obtenció de l'autorització administrativa per a exercir activitats de formació de manipuladors d'aliments s'hauran d'adreçar a la Delegació Territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social que correspongui, en funció de la ubicació del domicili de l'entitat interessada.

5.2 La sol·licitud d'autorització s'ha d'acompanyar dels documents que s'indiquen a continuació o, si s'escau, de la justificació acreditativa d'estar en disposició d'obtenir-los:

a) Dades de l'entitat sol·licitant: nom; adreça; NIF; telèfon; fax; escriptura de constitució de l'entitat i estatuts degudament registrats, en el cas de societats mercantils; alta en l'impost d'activitats econòmiques (IAE); i documentació

acreditativa de la representació de la persona que signa la sol·licitud.

b) Dades de l'emplaçament de les instal·lacions formatives quan aquestes no coincideixin amb les del titular del servei de formació.

c) Nom i titulació del responsable de la direcció, coordinació i desenvolupament de les accions formatives.

d) Descripció de l'equip formatiu, amb indicació de nom i titulació, i acreditació de la seva experiència professional i/o docent en matèria d'higiene alimentària i descripció del programa continuat de formació d'aquest personal.

e) Memòria descriptiva de les activitats formatives i objectius establerts, possibles destinataris i recursos educatius a utilitzar.

5.3 Quan es consideri insuficient la documentació aportada per a valorar l'adequació dels recursos del sol·licitant per a la idoneïtat de les funcions formatives que es volen assumir es podrà requerir qualsevol documentació complementària.

5.4 El titular de l'entitat haurà de comunicar a la Delegació Territorial corresponent del Departament de Sanitat i Seguretat Social, la modificació de les condicions o requisits d'exercici de la seva activitat, als efectes de la revisió de l'expedient i, si escau, proposta de resolució.

5.5 Transcorregut el termini de tres mesos des de la data de presentació de la sol·licitud de l'autorització a la Delegació Territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social corresponent sense que s'hagi dictat resolució expressa, la sol·licitud s'entendrà estimada.

Article 6

Vigència i renovació de l'autorització

6.1 L'autorització administrativa per a l'exercici d'activitats de formació de manipuladors d'aliments tindrà una vigència de cinc anys.

6.2 El titular de l'entitat podrà sol·licitar, dins el termini dels dos mesos anteriors a la finalització del període de vigència de l'autorització, la renovació de l'autorització administrativa. A aquests efectes haurà de presentar davant la Delegació Territorial del Departament de Sanitat i Seguretat Social corresponent, la nova sol·licitud acompanyada d'una declaració on es faci constar que es continuen complint les condicions establertes per l'anterior resolució.

Transcorregut el termini de tres mesos des de la data de presentació de la sol·licitud de renovació de l'autorització sense que s'hagi dictat resolució expressa, la sol·licitud s'entendrà estimada.

6.3 Es produirà la caducitat de l'autorització quan hagin transcorregut cinc anys des de la resolució d'autorització administrativa per a l'exercici d'activitats de formació en matèria d'higiene alimentària, no s'hagi presentat sol·licitud de renovació.

6.4 En qualsevol moment, a sol·licitud del titular de l'entitat, es podrà declarar extingida l'autorització administrativa.

Article 7

Revocació

El titular de l'entitat de formació de manipuladors d'aliments ha de mantenir les condicions exigides per a la seva autorització i resten sotmesos a l'inspecció i control de l'autoritat sanitària competent. D'ofici o a instància de part, el director general de Salut Pública podrà revocar l'autorització administrativa, com a conseqüència de l'acta que s'emeti per via d'inspecció,

prèvia tramitació del corresponent expedient, per incompliment dels requisits exigits per al seu atorgament.

Article 8

Taxes

L'autorització d'entitats per a la formació de manipuladors d'aliments queda subjecte al pagament de les taxes que legalment s'estableixin.

Article 9

Programes de formació

Els programes de formació en matèria d'higiene alimentària es dissenyaran i s'impartiran d'acord amb els objectius especificats en el Reial decret 202/2000, d'11 de febrer, pel qual s'estableixen les normes relatives als manipuladors d'aliments, i segons els requisits a què fa referència l'article 4 d'aquest Decret.

Les accions formatives hauran de ser impartides per persones titulars d'una llicenciatura o una diplomatura en l'àmbit de les ciències de la salut i/o en ciències i tecnologia alimentàries, que tinguin acreditada experiència professional i/o docent en matèria d'higiene alimentària.

Els programes de formació podran ser tant de caràcter presencial com a distància i també podran ser mixtes. Quan aquests tinguin caràcter presencial es podran realitzar tant a les instal·lacions pròpies de l'entitat com a les de l'empresa del sector que hagi contractat els seus serveis.

Article 10

Certificats

Les entitats autoritzades podran expedir certificats individuals i/o col·lectius on s'acrediti el grau d'aprofitament de la formació en matèria d'higiene alimentària assolit pel/s manipulador/s i en els quals es facin constar les dades següents:

L'alumne assistent a les activitats de formació. El tipus d'activitat laboral per a la qual ha rebut formació.

Nombre d'hores lectives.

Les dades de l'entitat que ha impartit la formació.

Data d'expedició.

Article 11

Responsabilitat

El titular de l'entitat de formació de manipuladors d'aliments és responsable del compliment de les obligacions següents:

Disposar de la preceptiva autorització administrativa per al seu funcionament.

Disposar de personal, instal·lacions, equipament i documentació necessària per a complir degudament amb els requisits establerts en aquest Decret.

Comunicar a la Delegació Territorial corresponent al Departament de Sanitat i Seguretat Social qualsevol canvi de les dades i/o documentació presentada amb la sol·licitud per a obtenir l'autorització administrativa, així com el tancament de les instal·lacions.

Facilitar en qualsevol moment l'accés dels inspectors del Departament de Sanitat i Seguretat Social o personal acreditat a les seves instal·lacions o dependències.

Article 12

Registre

Es crea, adscrit a la Direcció General de Salut Pública, el Registre d'entitats de formació de

manipuladors d'aliments (REFMA), on s'han d'inscriure les entitats que hagin estat autoritzades per a l'exercici d'activitats de formació en matèria d'higiene alimentària.

La inscripció en el Registre es realitzarà d'ofici, en base a l'autorització concedida.

Article 13

Dades registrals

13.1 En el Registre d'entitats de formació de manipuladors d'aliments figuraran les següents dades:

La identificació de l'entitat autoritzada i de la persona titular.

Les dades domiciliàries.

La persona responsable del desenvolupament i programació de les activitats formatives.

La data d'autorització de resolució i de l'última renovació.

El número d'inscripció atorgat.

13.2 Als efectes de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de normes reguladores de dades de caràcter personal, i altres normes d'aplicació, aquest Registre està subjecte a mesures de seguretat de nivell bàsic.

13.3 L'òrgan responsable d'aquest Registre és el Servei d'Higiene Alimentària de la Direcció General de Salut Pública davant del qual es podran exercitar els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.

Article 14

Cancel·lació

Es procedirà a la cancel·lació de les inscripcions al Registre d'entitats formadores de manipuladors d'aliments en cas de caducitat, extinció i/o de revocació de l'autorització.

Article 15

Control

Correspon al Departament de Sanitat i Seguretat Social el control de les obligacions assumides per les entitats autoritzades per a l'exercici d'activitats de formació de manipuladors d'aliments, i en aquest sentit podrà:

Sotmetre a auditories periòdiques les entitats autoritzades. Aquestes auditories podran ser realitzades pel Departament de Sanitat i Seguretat Social directament, o mitjançant entitats col·laboradores acreditades per a l'exercici d'aquesta funció de control.

Supervisar, qualsevol de les accions formatives realitzades per les entitats autoritzades.

Article 16

Entitats col·laboradores de l'Administració

16.1 L'acreditació d'entitats per a l'exercici de les auditories de control de les entitats autoritzades per a la formació de manipuladors d'aliments es durà a terme per resolució del conseller de Sanitat i Seguretat Social.

16.2 Podran optar a l'acreditació com a entitats col·laboradores aquelles entitats públiques o privades que disposin de mitjans personals i materials idonis per garantir la capacitat tècnica que requereix l'exercici d'aquestes auditories de control. El personal d'aquestes entitats haurà de tenir una titulació i experiència professional que no podrà ser inferior a la requerida per al personal docent de les entitats de formació de manipuladors d'aliments.

16.3 El Departament de Sanitat i Seguretat Social, a través de la Direcció General de Salut

Pública, tindrà la potestat d'inspecció de les entitats acreditades per tal de verificar la seva adequació a les condicions d'acreditació, com també el compliment de les funcions que se'ls hagi encomanat.

Article 17

Infraccions i sancions

17.1 Les infraccions a les prescripcions d'aquest Decret són sancionables de conformitat amb el que estableix el capítol 6 títol 1, articles 32 a 36 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

17.2 De conformitat amb l'apartat anterior, es tipifiquen com a infraccions sanitàries les següents:

a) Infraccions lleus:

La simple negligència en el manteniment i control de les instal·lacions, l'equipament i material de formació, quan l'alteració sigui de poca entitat.

Les irregularitats en el compliment del que estableix aquest Decret que no mereixen la qualificació de faltes greus o molt greus.

b) Infraccions greus:

La realització d'activitat formativa de manipuladors d'aliments sense l'autorització que preveu l'article 3 d'aquest Decret.

La falta absoluta de control en la realització dels programes de formació.

L'incompliment dels requeriments específics formulats per l'autoritat competent sempre que es produeixin per primera vegada.

Les infraccions a les prescripcions d'aquest Decret que siguin concurrents amb altres infraccions lleus o hagin servit per facilitar-ne o encobrir-ne la comissió.

La resistència a subministrar dades, facilitar informació o prestar col·laboració a l'autoritat competent en la matèria que regula aquest Decret.

La reincidència en la comissió d'infraccions lleus en els últims tres mesos.

c) Infraccions molt greus

Les infraccions a les prescripcions d'aquest Decret que realitzades de manera conscient i deliberada produeixin un dany greu als destinataris de l'activitat formativa.

Les infraccions a les prescripcions d'aquest Decret que siguin concurrents amb altres infraccions greus o hagin servit per facilitar-ne o encobrir-ne la comissió.

L'incompliment reiterat dels requeriments específics formulats per l'autoritat sanitària competent.

La negativa absoluta a facilitar informació o facilitar col·laboració als serveis de control i inspecció.

La resistència, coacció, amenaça, represàlia, desacatament o qualsevol altra forma de pressió exercida sobre l'autoritat sanitària o els seus agents.

La reincidència en la comissió de faltes greus en els últims cinc anys.

Article 18

Òrgans sancionadors

18.1 Són òrgans per a la imposició de sancions els següents:

a) Els delegats territorials del Departament de Sanitat i Seguretat Social, en cas de multa fins a 500.000 pessetes.

b) El director general de Salut Pública, en cas de multa de 500.001 pessetes fins a 2.500.000 de pessetes.

c) El conseller de Sanitat i Seguretat Social, en cas de multa, de 2.500.001 de pessetes fins a 100.000.000 de pessetes.

d) El Govern de la Generalitat, quan per a infraccions molt greus la sanció sigui el tancament temporal de l'establiment per un termini màxim de 5 anys.

18.2 Correspon la facultat d'incoar i instruir els expedients sancionadors als òrgans de la Delegació Territorial competent, els quals en cas de multa superior a 500.000 pessetes i en el supòsit que preveu la lletra d) de l'apartat anterior donaran trasllat de l'expedient en fase de proposta de resolució a l'òrgan competent per resoldre per import de la quantia.

Article 19

Mesures cautelars

De conformitat amb el que disposa l'article 37 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, les autoritats sanitàries competents podran adoptar la mesura de clausura de les entitats que no comptin amb les prèvies autoritzacions preceptives, o de suspensió del seu funcionament fins que no s'esmeni el defecte o es compleixin els requisits exigits per raons de sanitat, higiene o seguretat. Aquesta mesura no tindrà caràcter de sanció.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Única

Les entitats de formació de manipuladors d'aliments autoritzades, de conformitat amb el Reial decret 202/2000, d'11 de febrer, per altres comunitats autònomes, podran exercir la seva activitat a Catalunya amb el reconeixement previ per part de la Direcció General de Salut Pública, sempre que el personal encarregat de la formació compleixi els requisits de titulació i experiència professional que exigeix l'article 9 d'aquest Decret. A aquests efectes, amb caràcter previ a l'inici de la seva activitat hauran de trametre a l'esmentada Direcció General còpia compulsada de la preceptiva autorització i documentació acreditativa de la titulació i experiència professional d'aquest personal. Aquest reconeixement resta condicionat a la vigència de l'autorització per part de la comunitat autònoma competent i del manteniment dels requisits de titulació exigits.

DISPOSICIONS FINALS

—1 Aquest Decret entrarà en vigor l'1 de setembre de 2001.

—2 Es faculta el conseller de Sanitat i Seguretat Social per a adoptar les mesures necessàries per a l'aplicació d'aquest Decret.

Barcelona, 24 de juliol de 2001

JORDI PUJOL

President de la Generalitat de Catalunya

EDUARD RIUS I PEY

Conseller de Sanitat i Seguretat Social

(01.193.037)

DECRET

209/2001, de 24 de juliol, de modificació del Decret 262/2000, de 31 de juliol, de reestructuració del Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Mitjançant el Decret 262/2000, de 31 de juliol, de reestructuració del Departament de Sanitat i Seguretat Social (DOGC núm. 3200, de 8.8.2000), es van reordenar les competències i les funcions dels òrgans del Departament per tal d'adaptar-los al paper del Departament de Sanitat i Seguretat Social com a ens finançador i responsable d'establir el marc referencial de totes les actuacions públiques sanitàries.

En aquest context, la Direcció General de Recursos Sanitaris es va dotar de les unitats necessàries per desenvolupar les noves funcions d'ordenació de l'atenció farmacèutica i l'avaluació i la inspecció dels recursos sanitaris.

Atès que raons d'eficàcia en la gestió aconsellen procedir a redefinir les competències de determinats òrgans de la Direcció General de Recursos Sanitaris; com també desplegar l'estructura organitzativa necessària per poder executar les polítiques, la responsabilitat de les quals té atribuïdes.

Així mateix, amb l'objectiu de racionalitzar les funcions atribuïdes a la Secció de Seguiment i Avaluació de Programes de la Direcció General de Salut Pública i facilitar l'avaluació de l'efectivitat i l'eficiència dels programes de medicina preventiva i promoció de la salut, esdevé necessari atribuir a aquesta Secció, la gestió dels recursos econòmics, amb l'anàlisi i el control de les despeses, fins ara atribuïdes a la Secció de Gestió Administrativa i Assumptes Jurídics.

De conformitat amb el que s'ha exposat, atès el que estableix la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat, a proposta del conseller de Sanitat i Seguretat Social, i amb la deliberació prèvia del Govern,

DECRETO:

Article primer

Els articles del Decret 262/2000, de 31 de juliol, de reestructuració del Departament de Sanitat i Seguretat Social, que a continuació es relacionen, queden redactats de la manera següent:

—1 "Article 21

"Sota la dependència directa del titular del Departament de Sanitat i Seguretat Social, la Direcció General de Recursos Sanitaris exerceix les funcions següents:

"a) Gestionar la informació i l'estudi sobre política sanitària.

"b) Promoure i avaluar la millora contínua de la qualitat assistencial i el desenvolupament del sistema d'acreditació de centres i serveis sanitaris.

"c) Controlar, avaluar i inspeccionar els recursos sanitaris.

"d) Ordenar l'atenció farmacèutica.

"e) Establir actuacions per al foment i la millora de l'eficiència de la utilització de medicaments i de la seguretat i la qualitat dels medicaments i dels productes sanitaris.